

Så här går vi vidare inom tillsynsområdet välfärdsteknik inom äldreomsorgen

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har under 2018 påbörjat en tillsyn av välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Det första steget i tillsynen var att genomföra en förstudie. I den har vi identifierat viktiga faktorer och eventuella risker som påverkar brukarnas situation när välfärdsteknik används inom äldreomsorgen. 2019 kommer IVO att starta en granskning där vi tittar på om brukarna får en god och säker omsorg som ges utifrån individens behov och förutsättningar, också när insatser sker med hjälp av välfärdsteknik.

Enligt IVO kan användningen av välfärdsteknik vara ett sätt att stärka den enskildes delaktighet, trygghet, säkerhet och självständighet och ger kommunerna nya möjligheter att utveckla och förbättra äldreomsorgen.

I förstudien har vi fördjupat kunskapen om viktiga faktorer och eventuella risker som påverkar brukarnas situation när välfärdsteknik används inom äldreomsorgen. Faktorerna har identifierats i samtal med brukare och anhöriga, genom tidigare tillsyn, omvärldsbevakning och två pilot tillsyner.

Vi ser bland annat att:

- Om det är möjligt, är det värdefullt att införa välfärdsteknik medan individen fortfarande har kvar kognitiv förmåga att förstå syftet med tekniken.
- Brukarens behov, förståelse och reaktion på välfärdstekniken måste följas upp för att säkerställa att tekniken också fortsättningsvis uppfyller individens behov och vilja.
- Välfärdstekniken måste möta individens behov av personlig omvårdnad och införas med respekt för individens specifika behov och vilja.

Andra faktorer som påverkar risken för att välfärdsteknik kan bli begränsande, tvingande eller otrygg för den enskilde:

- Anhörigas intressen kan bli avgörande på bekostnad av individens integritet och vilja.
- Brukarna behöver vara tillräckligt informerade utifrån sina förutsättningar om den välfärdsteknik man använder. Bristande information gör att välfärdstekniken i högre grad kan upplevas som otrygg för den enskilde.
- Verksamheten behöver säkra upp för en regelbunden tillsyn om den digitala tekniken skulle drabbas av el-avbrott, regelbundet underhållsarbete i nätet eller om mobiloperatörsnätet ligger nere.

Precisering av området – exempel på vad vi kommer att granska

- Kommunens strategi för införande och hantering av välfärdsteknik och hur personalens digitala kompetens ska utvecklas.
- Implementering av välfärdsteknik i organisationen och integrering med verksamhetens interna processer för systematiskt kvalitetsarbete.
- Personalens kunskap om brukarens behov och den välfärdsteknik som används.
- Individuella bedömningar av insatser som inkluderar välfärdsteknik.
- Informations- och samtyckeshantering och uppföljning av insatser som inkluderar välfärdsteknik.
- Beredskap för oförutsedda och planerade avbrott.

Så här ska tillsynen bidra till en säkrare och bättre vård och omsorg

Målet med tillsynen är att bidra till att utvecklingen/införandet av välfärdsteknik sker på ett sätt så att det leder till att brukare inom äldreomsorgen, också med välfärdsteknikens möjligheter, får en god och säker omsorg som ges utifrån individens behov och förutsättningar.

Tillsynen ska bidra till att fokus hamnar på *de äldres behov* och inte enbart på *tekniken* och att kommunerna därmed stärker sin kompetens i att se till brukarnas behov vid implementeringen av välfärdsteknik inom äldreomsorgen.

Tillsynen sker under en tvåårsperiod, där vi under 2019 genomför tillsyn av kommuner som använder välfärdsteknik i större utsträckning inom äldreomsorgen.